

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

En före detta deltagare vid Malmö folkhögskola har den 1 oktober 2021 anmält skolan till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR). Anmälan gäller folkhögskolans beslut om att avskilja hen från skolan. Anmälaren anser att beslutet har tagits på felaktiga och tvivelaktiga grunder. Hen framför att skolan har angett som skäl för beslutet att hen ska ha agerat kränkande mot andra deltagare samt utsatt dem för hot, men att hen inte har fått tillräcklig information om vad det är som ska ha hänt eller vad hen mer konkret är anklagad för. Anmälaren uppfattar att det är hens förflutna och falska rykten om hen som har cirkulerat på skolan som ligger bakom beslutet. Anmälaren anser sig också ha blivit utsatt för diskriminering.

I skolans underlag till FSR beskrivs att anmälaren i inledande samtal uppger att hen verkligen vill genomföra sina studier och att hen är väldigt motiverad. Den 27 augusti 2021 fick hen och en annan deltagare skriftliga varningar på grund av en konflikt mellan dem. I varningen till anmälaren framgick att ett fortsatt liknande beteende skulle resultera i avskiljning. Varningen är underskriven av rektor, biträdande rektor och anmälaren. Skolan anger att det inte är händelser kopplade till den tidigare varningen som sedan påverkat beslutet om avskiljande utan nya uppkomna situationer.

Den 30 september kommer nya händelser till skollidningens kännedom där det beskrivs att deltagare har upplevt anmälaren som hotfull eller kränkande. Skollidningen och lärarna har då möte för att kartlägga och diskutera situationen. Under mötet framgår det via personal att det förekommit att anmälaren i klassrum gjort olämpliga anspelningar och sagt kommentarer som är av kränkande karaktär. Samma dag beslutade skolans ledning och styrelse att avskilja hen från fortsatta studier. Det anges i beslutet att anmälaren har brutit mot skolans studeranderättsliga standard genom hot och kränkande handlingar. Skollidningen väljer att inte beskriva händelserna för att anonymisera berörda deltagare. Efter beslut om avskiljande kontaktade anmälaren rektor och framförde att

anledningen till beslutet var att det spridits rykten om hen på skolan, vilka enligt hen inte var sanna. Rektor svarade anmälaren att skolan har varit medveten om ryktesspridningen på skolan, men att det inte är rykten utan faktiska händelser som ligger till grund för beslutet.

Av skolans dokument Hantering av disciplinärenden framgår att skriftlig varning sker vid exempelvis hot och annat beteende av olämplig karaktär samt vid kränkande handlingar. Deltagaren görs medveten om att fler händelser av olämplig karaktär eller fler kränkande handlingar resulterar i omedelbar avskiljning. Avskiljning kan ske med omedelbar verkan. Personal och skolledning fattar beslut utifrån uppkomna händelser. Skolledningen verkställer avskiljningen. Skolledningen kan i svåra fall, där det finns risk för hot och våld eller uppkomna situationer av annan problematik mot deltagare eller personal, involvera skolans styrelse för rådfrågning och diskussioner innan beslut fattas. I skolans studeranderättsliga rutiner anges liknande rutiner som ovan, dock utan skrivningen angående möjligheten att involvera styrelsen. I rutinerna anges att vid klagomål kan en deltagare i första hand kontakta berörd personal, sedan skolledningen och därefter skolans styrelse.

Anmälaren har beretts tillfälle att kommentera skolans underlag och vidhåller sin uppfattning. Hen anger att hen inte vid tidigare möten med skolan har fått information om att personal uppger att hen i klassrum har gett kommentarer som är av kränkande karaktär, något som hen menar inte är sant.

Bedömning

FSR utreder om aktuella beslut fattats i enlighet med folkhögskolans regelverk. Enligt skolans rutiner ska personal och skolledning fatta beslut i avskiljandeärenden och skolledningen ska verkställa avskiljningen, där styrelsen kan rådfrågas. FSR är kritiskt till att skolan inte har följt sina rutiner i avskiljandeärendet, eftersom beslutet om avskiljande fattades gemensamt av rektor och ordförande för styrelsen. FSR betonar vikten av en tydlig ansvarsfördelning mellan rektor och styrelse, för att möjliggöra att anmälare kan få en oberoende prövning av rektors beslut hos skolans styrelse. FSR konstaterar att skolan utöver detta har följt sina studeranderättsliga rutiner vid hantering av ärendet. Dock är begreppet "skolledning" som beslutsfattare otydligt; FSR anser att det formellt sett bör vara rektor som fattar beslut vid disciplinära åtgärder.

FSR uttalar sig inte i frågan om huruvida skolan har haft tillräckliga skäl för sitt beslut att avskilja den tidigare deltagaren. FSR ser positivt på att skolan, i linje med sina rutiner, först har gett en varning och även haft möten med anmälaren om skolsituationen. FSR noterar vidare att skolans beslut delvis är grundat på uppgifter där uppgiftslämnarna är anonyma för den berörde, men även på en helhetsbedömning. FSR har förståelse för att en skola i vissa fall kan välja att anonymisera uppgiftslämnare, men betonar vikten av att skälen till beslutet alltid måste framgå tydligt för den avskilde. Innan ett beslut om avskiljande bör den berörda deltagaren få möjlighet att bemöta de uppgifter som ligger till grund för skolans planerade beslut, men underlagen från folkhögskolan visar att det inte skedde i detta fall. FSR noterar också att anmälaren inte upplever sig ha fått en konkret beskrivning av de bakomliggande skälen till beslutet.

FSR uttalar sig inte i frågan om huruvida Malmö folkhögskola överträtt diskrimineringslagen, eftersom det är en fråga för DO.

Rekommendationer

FSR rekommenderar Malmö folkhögskola att

- tydliggöra i den studeranderättsliga standarden att det är rektor som fattar beslut om avskiljning, och
- tydliggöra rollfördelningen mellan rektor och styrelse vid disciplinära beslut, i syfte att möjliggöra för anmälare att få en oberoende prövning av rektors beslut hos styrelsen.

Detta yttrande har beslutats av Anna Medin (ordförande), Anders A. Aronsson (RIO), Lars Persson (SKR) samt Lars-Håkan Bild och Giau Phan (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Anna Göthner (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Anna Medin

Anna Göthner